

Reportage

“Stadslandbouw is een trend. Aan de ene kant de toekomst, aan de andere kant terug naar het verleden. Het is maatschappelijk verantwoord ondernemen nieuwe stijl.” Met deze woorden opent burgemeester Annemarie Jorritsma de eerste Dag van de Stadslandbouw in Almere. Een dag over een actueel thema, met een grote diversiteit aan aanwezige deelnemers en partijen: van PLUS supermarkten met streekproducten-label Gijs, gemeenten en provincies, tot boeren en de man in de straat.

Dag van de stadslandbouw

Op het oogstfeest op Stadsboerderij Almere komen stad en platteland op een laagdrempelige manier bij elkaar. Foto: Stadsboerderij Almere.

Multifunctionele landbouw waarbij mensen niet alleen consument zijn, maar echt verbonden, dat is stadslandbouw volgens de Canadees Wayne Roberts, auteur van *The No-Nonsense Guide to World Food*. Het maakt de stad mooi en groen, vertelt hij in zijn presentatie, het laat mensen het wonder van groeiend voedsel zien, verbindt, ontspant en draagt bij aan biodiversiteit.

Agrarisch natuurbeheer als slimme marketing

Stadslandbouw gaat niet om voedsel produceren en consumeren alleen. Een voorbeeld is agrarisch natuurbeheer aan de stadsrand. Voor provincies een kans, nu zij aan de knoppen worden gezet van natuur en landelijk gebied. In een van de parallelle sessies vertelt beleidsadviseur Peter Verbon van de provincie Zuid-Holland dat beleving

van het groen belangrijker wordt en recreatiegebieden een grotere rol krijgen in biodiversiteit. Netwerkend sturen, waarbij de provincie doelen stelt, faciliteert, verbindt, en zaken planologisch mogelijk maakt. Een slimme ondernemer als Jan Duijndam van Hoeve Biesland ziet daarin zijn kansen. Agrarisch natuurbeheer blijkt namelijk een uitstekende manier om je streekproducten te vermarkten. Een win-winsituatie.

Jan Duijndam | Ondernemer Hoeve Biesland

“Hebben boeren in stedelijk gebied bestaansrecht? Ja, maar wel een ander type boer, met ruimte voor multifunctionaliteit. Stadslandbouw als formule kun je niet zomaar op een bedrijf planten. Als boer moet je ineens marktgericht denken. Zo kijk ik: wat kan ik uit de natuur halen zodat het eruit komt als melk en vlees? Beheren is dan geen doel maar een middel, waarbij je natuur gebruikt, niet misbruikt. Door de samenleving erbij te betrekken zie je dat die ervoor wil betalen. Omdat je mensen een glimlach op hun gezicht brengt.”

Melk uit de fabriek?

Ook educatie vindt steeds meer zijn weg als vorm van stadslandbouw. 's Middags vertelt Klasseboerin Sjannie Leeyen over het project Samen Gezond waarin Klasseboeren één van de partners is. “Beleving is belangrijk. Als je vertelt hoeveel melk een koe geeft dan begrijpen ze het niet. Wel als je een mand vol pakken melk laat zien. Ook maken we ijs met de kinderen, en laten we met een kunstkoe zien waar de melk vandaan komt. Soms zijn er negatieve associaties. Slachten is lastig, maar kinderen vinden vlees ook gewoon lekker.” Maurice van Valkenburg, ZLTO, vult aan: “Het gaat natuurlijk gewoon om leven en dood. Wat gebeurt er met de biggetjes? Dat vergeten ze nooit weer, en zo leren ze wel wat er op hun bord ligt.” En daar moet het de boer om gaan. “Boerderijeducatie is meer de bevrediging voor een boer dan dat hij er echt geld mee kan verdienen.”

Stadslandbouw een succes maken

Alle positieve verhalen ten spijt, veel initiatieven komen ook de nodige obstakels tegen, zo is de conclusie bij een van de middagsessies. Zelfs als bestuurlijk de wens aanwezig is, wil het op ambtenarenniveau niet altijd lukken. Maar het is ook een beetje het kip of het ei verhaal: wacht je af tot een overheid gelegenheid creëert, of vind je als initiatiefnemer die ruimte wel en moet je het dus gewoon maar doen? Uiteindelijk moet iedere partij zijn eigen bijdrage leveren om stadslandbouw tot een succes te maken.

Om een inspirerend initiatief wat wind in de zeilen te geven, wordt de dag afgesloten met de uitreiking van de Rabo Stadslandbouw Award 2012. Van de 41 inzendingen gaat WolleFoppengroen & co er met de prijs van € 2500 vandoor. Zij hebben samen met bewoners van de wijk Zevenkamp in Rotterdam een initiatief bedacht en uitgewerkt om een stuk drassig, onbruikbaar manifestatieveld om te toveren tot een park waarin stadslandbouw een prominente plaats krijgt. En met die prijsuitreiking en het groot aantal deelnemers kan de Dag van de Stadslandbouw 2012 zeker een succes worden genoemd!

Lotty Nijhuis

Peter Verbon | Beleidsadviseur provincie Zuid-Holland

“Stadslandbouw heeft meerdere schalen en motieven. Onze kerntaak is regionale economie, landschap en biodiversiteit. En daar hebben we de boeren bij nodig. Niet het individu maar de keten moet daarbij gefaciliteerd worden. Bij stadslandbouw gaat het om een *license to produce*. Boeren bij een stad, daar hoort hechting met de omgeving bij. Het gaat om coöperatie, samenwerking. Samen met regionale partners kijken we als provincie hoe we dat op kunnen pakken.”

Nanette Creemers | Almeerse Weelde

“Ik heb de stadsboerderij als een olievlek uit zien breiden. Het onderwerp duurzaamheid is niet meer weg te denken. In een egocentrische maatschappij gaan mensen weer terug naar de verbinding met voedsel. Coöperatie en maatschappelijk worden belangrijker. Almeerse Weelde is daarvan een voorbeeld, een initiatief van mensen met liefde voor goede voeding, om lokale producten onder de aandacht te brengen.”

Gaston Remmers | lector Eco-effectief ondernemen in een stedelijke omgeving, CAH Almere

“Het probleem bij stadslandbouw is dat niet scherp genoeg is waarvoor het gebeurt. Als de urgenties helder zijn, dan wordt ook duidelijk dat het zo versplinterd is. In veel gemeenten is stadslandbouw nog kleinschalig en gefragmenteerd. Bij stadslandbouw gaat het om zo veel thema's, dat het risico bestaat dat er allemaal ad hoc dingen gaan gebeuren. Daarom heb je een voedselstrategie nodig.”